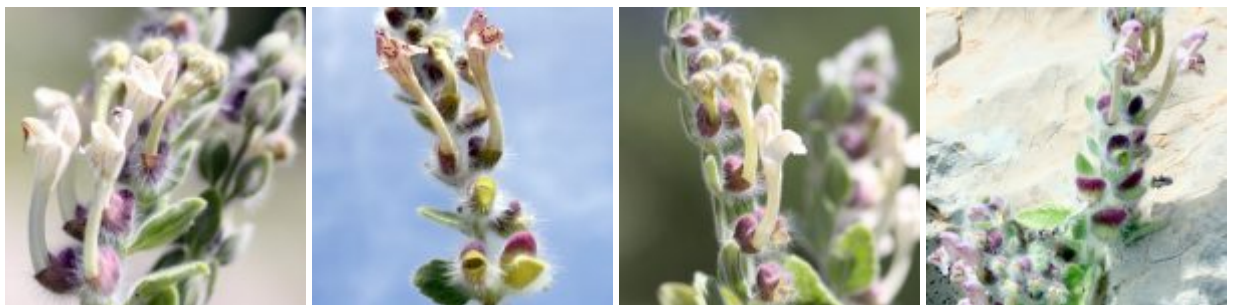

קערורית נאדית *Scutellaria utriculata* פורחת בחרמון (ספטמבר 2018)

כתבה: ערגה אלוני.

קערורית נאדית *Scutellaria utriculata* (שפתניים) היא בן שיח נמוך מרשים ביותר במופע פריחתו בין הסלעים בחרמון. הצמח עשבוני, שרוע בין סלעים וטרשים בחרמון ברום של 1300-1500 מ'.

קערורית נאדית. צילמה: ערגה אלוני ©
תפרחות, פרחים עם גביעים שעירים, צינור הפרח ארוך.
להגדלה - לחצו על התמונות

קערורית נאדית. צילמה: ערגה אלוני ©
מימין - גביעי הפרחים בטרם פריחה (באדיבות אתר צמח השדה)
משמאל - גב הגביע קמור שפות הכותרת מצוירות

הגבעול מעוצה בבסיסו, שרוע (למעט ענפי הפריחה הזקופים). העלים פשוטים מסודרים נגדית. הפטוטרת קצרה, הטרף דמוי ביצה בעל שפה חרוקה. שטח פני העלה מחורצים ע"י עורקי העלה שטח פניו שעירים קלות. עלים קטנים שוני צורה צמודים לפרחים בתפרחת. הפרחים צפופים, נישאים על גבעול קצר זקוף ערוכים בתפרחת דמוית שיבולת. הגביע דו-שפתי נפוח וקצר שפתיו שוות אורך. צבעו אדום ארגמן. עטור שערות צפופות לבנות מכסיפות. בגב שפת הגביע מצוי גבנון בולט מעוגל, במסתיים בקערורית, מכאן שם הסוג. הכותרת דו שפתנית בעלת צינור ארוך (2-2.5 ס"מ) הנתון בגביע, צבעה לבן קרם. הצינור צר בבסיסו ומתרחב בהמשכו. בחלקו העליון הוא נפתח לשתי שפות. שפה עליונה קצרה דמוית כובע צר. שפה תחתונה בעלת שלוש אונות תמימות ורחבות, כמעט שוות בגודלן. האונות בעיקר האמצעית, מעוטרת שרטוטים עדינים ארגמניים. פסים ארגמניים דהויים מעטרים גם את הצינור.

אבקנים 4, חבויים בשפה העליונה. הזירים ארוכים, המאבקים ריסניים. עמוד העלי ארוך. השחלה עילית. מאביקי הפרח הם חרקים בעלי חדק ארוך. לאחר ההפריה מתפתח פרי בעל פרודות. הגביע מתנפח, שפתיו נצמדות זו לזו. הוא מתייבש, ניתק מהגבעול ומשמש יחידת תפוצה לזרעים. הצמח פורח מחודש מאי עד ספטמבר.

תפוצת **קערורית נאדית** היא ההרים בצפון מזרח הים התיכון. הוא שכיח בחרמון המהווה גבול תפוצתו הדרומי.

ספרות:

פינברון-דותן נ ודנין א 1991 המגדיר לצמחי-בר בארץ-ישראל. כנה. ירושלים.

שמידע א 2005 צמחי ישראל, המדריך השלם לצמחים ופרחים בא"י. הוצאת מפה.

שמידע א ולבנה מ 1981 מגדיר לצמחי החרמון. משרד החינוך והתרבות, אגף הנוער, ירושלים.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: אלוני ע 2018 קערורית נאדית *Scutellaria utriculata* פורחת בחרמון (ספטמבר 2018), פורחי החודש, כתב-עת "כלנית" מספר 5.

<https://www.kalanit.org.il/scutellaria-utriculata-9-18>